

Mini-kurs: Karta och kompass i standarddjungeln

Gunilla Franzén, GeoVerkstan

Håkan Garin, GeoVerkstan

2018-03-14

Dagen-innan- GD 2018: Standarddjungel

1

1

2

2

En djungel av standarder

Benämningar och beskrivning

2018-03-14 Dagen-imman- GD 2018: Standarddjungel 3

3

Grupper av standarder som behövs för den perfekta GEOKONSTRUKTIONEN

METOD standarder: Krav på hur du gör en sak.

- Fält
- Lab
- Provnig geokonstruktion

DESIGN: Krav på hur du verifierar säkerhet, bärförmåga och beständighet

- Eurokod

UTFÖRANDE: Krav på hur du bygger

- Geokonstruktioner

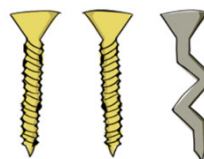
KLASSIFICERA: Krav på hur du benämner

2018-03-14 Dagen-imman- GD 2018: Standarddjungel 4

4

Varför har vi standarder?

- Lite förenklat - ta fram gemensamma lösningar på återkommande problem.
- Standardisering underlättar på många sätt vår vardag.
Så att:
 - alla parter kan använda ett gemensamt tekniskt språk
 - man är överens om hur man ska utföra vissa arbeten och provningar
 - man är överens om hur man ska bedöma och beskriva byggprodukternas väsentliga egenskaper
- Konkurrens på lika villkor
- Göra livet enkel – hade det inte varit bra om vi haft standard på "två hål i väggen"

2018-03-14

Dagen-innan- GD 2018: Standarddjungel

5

5

Hur blir en standard till? EN-standard

- **Idé:** från CEN medlem eller organisation till befintlig TC eller ny
- **WI** (Work item) – NSB (national standard Body) inom TC röstar
- **WG etableras** för att arbeta med WI dvs tar fram utkast
- Nationella experter – **spegelgrupper** – kan påverka
- Slutligt **utkast**
- TC beslut om att skickas på remiss
- **Remiss** – Tekniska synpunkter OK!
- Beslut om direkt till formal vote, eller redigera först eller ny remiss
- **Oftast** WG arbetar om utkast - hänsyn redaktionella och tekniska synpunkter.
- TC beslutar om att skicka på formel vote
- **Formal vote** : Enbart ja eller nej
- Formal vote ger om den fastställs
- Slutlig version som publiceras.

2018-03-14

Dagen-innan- GD 2018: Standarddjungel

6

6

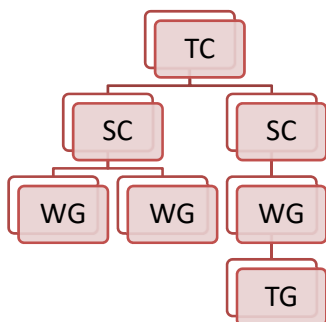
Organisation – så jobbar vi!

TC – Technical Committee

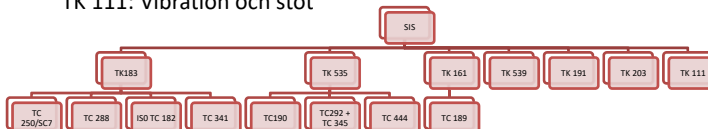
SC – Sub Committee

WG – Working Group

TG – Task Group

- TK 183: Geoteknik och Geokonstruktion
- TK 535: Karaktärisering avfall, mark och slam
- TK 161: Geosynteter
- TK 539: Earthwork
- TK 191: Förtillverkade betongprodukter
- TK 203: Eurokod
- TK 111: Vibration och stöt

- CEN/TC 250/SC 7: Eurokod 1997
- CEN/TC 288: Utförandestandarder Geokonstruktion
- ISO/TC 182: Parallell ISO standardisering (Vienna agreement)
- CEN/TC 341: Geotekniks undersökning o provning
- ISO/TC 190: Jord kvalitet
- CEN/TC 292/345: Karaktärisering avfall o jord
- CEN/TC 444: Testmetoder miljögeoteknik
- CEN/TC 189: Geosynteter

2018-03-14

Dagen-imman- GD 2018: Standarddjungel

7

7

Exempel: Eurokod

Det finns en hierarki med grupper för alla teknikområden

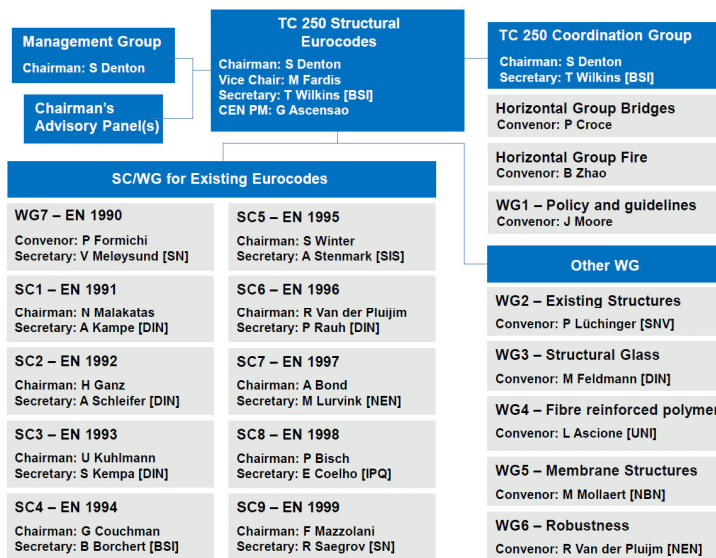

Figure 1 – Current CEN/TC 250 Structure (excluding subordinate Work Groups and Task Groups)

2018-03-14

Dagen-imman- GD 2018: Standarddjungel

8

8

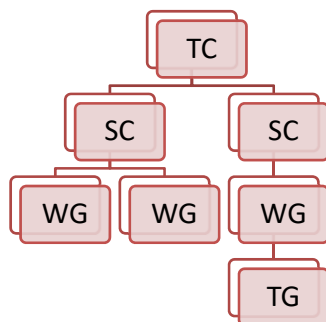
Här är vi med!

TC – Technical Committee

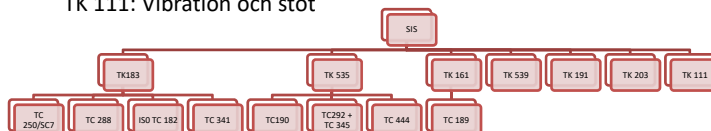
SC – Sub Committee

WG – Working Group

TG – Task Group

TK 183: Geoteknik och Geokonstruktion
 TK 535: Karakterisering avfall, mark och slam
 TK 161: Geosynteter
 TK 539: Earthwork
 TK 191: Förtillverkade betongprodukter
 TK 203: Eurokod
 TK 111: Vibration och stöt

CEN/TC 250/SC 7: Eurokod 1997
 CEN/TC 288: Utförandestandarder Geokonstruktion
 ISO/TC 182: Parallell ISO standardisering (Vienna agreement)
 CEN/TC 341: Geotekniks undersökning o provning
 ISO/TC 190: Jord kvalitet
 CEN/TC 292/345: Karakterisering avfall o jord
 CEN/TC 444: Testmetoder miljögeoteknik
 CEN/TC 189: Geosynteter

2018-03-14

Dagen+inman- GD 2018: Standarddjungel

9

9

Vem fattar beslutet?

Är det:

- Regeringen?
- SIS?
- Trafikverket?
- Boverket?
- SGF?

- Det är SIS som medlem i CEN och ISO som röstar.
- Fastställda Europastandarder blir automatiskt svenska standarder

2018-03-14

Dagen+inman- GD 2018: Standarddjungel

10

10

När måste jag använda den?

- Lagen om offentlig upphandling (kap 9. § 4) –i första hand hänvisa till Svensk standard som stämmer överens med **europaisk standard**....
- Boverkets föreskrifter som används för husbyggnad, hänvisar till **Eurokoderna**, för att säkerställa stadga, bärförmåga och beständighet (Kravet i PBL kap 8 § 4)
- Transportstyrelsen motsvarande skrivning för väg- och järnväg avseende Eurokoderna.

Slutsats:

LOU fastställs europeisk standard ska gälla (om inte funktionsupphandling).

Privata aktörer måste i princip följa Eurokod för att uppfylla PBL.

Alltid om beställaren hänvisar till europastandard i upphandling.

2018-03-14

Dagen-imman- GD 2018: Standarddjungel

11

11

Fungerar inte i Sverige – hur kan jag ändra?

Metodstandarder

- Om det finns en speciell skrivning i standarden som öppnar för att du nationellt kan ge strängare krav
- Exempel:
 - CPT [Table 2: Application class]
 - NOTE: For extremely soft soils, even higher demands on the accuracy can be needed.

Eurokod

- Finns angivet exakt vilka paragrafer som du får lov att ange nationella val för
- Avser främst krav relaterade till säkerhetsnivå
- 2.1(8)P, 2.4.6.1(4)P, 2.4.6.2(2)P, 2.4.7.1(2)P, 2.4.7.1(3), 2.4.7.1(4), 2.4.7.1(5), 2.4.7.1(6), 2.4.7.2(2)P.....
- Osv.

2018-03-14

Dagen-imman- GD 2018: Standarddjungel

12

12

Status - andra dokument

2018-03-14

Dagen-imman- GD 2018: Standarddjungel

13

13

Vad står beteckningarna för?

- SS-EN ISO 14688-1
 - Internationell standard (ISO), Europa standard (EN), Fastställd Svensk standard (SS)
- SS 27104 (Provning förankring)
- SS-EN 1538:2010+A1:2015 (Slitsmur)
 - A1: Amendment 1
- SS-EN ISO 22476-1:2012/AC:2013 (CPT)
 - AC: Corrigeundum/rättelse
- SIS-CEN ISO/TS 17892-6:2007 (Fallkon)
 - Organisationerna SIS, CEN, ISO har gett ut en TS (Technical specification)

2018-03-14

Dagen-imman- GD 2018: Standarddjungel

14

14

15

Förhoppningsvis har denna lilla kurs gett dig svar på:

- Varför standarder finns
- Var du hittar standarderna
- Vilka olika typer av standarder som finns och ha en känsla för hur många som berör dig
- Veta hur en standard blir till från idé till fastställd standard
- Vem som bestämmer innehållet i standarden
- Vem som bestämmer att det blir en Svensk Standard
- Vem som bestämmer om den gäller
- Hur standarder hänger ihop med föreskrifter, handböcker, regelverk
- Hur vi hanterar avsteg nationellt och om du själv kan göra avsteg
- Veta vad några av alla förkortningar står för CEN, EN, SIS, ISO, SS, TS, TC, SC, WG, TG

Frågor!
Något vi missat att svara på?
Något vi behöver förtydliga?

2018-03-14

Dagen-imman- GD 2018: Standarddjungel

16

16

TACK!

2018-03-14 Dagen-innan- GD 2018: Standarddjungel 17